

Lisdodde teelt in Burkmeer	
Beschrijving maatschappelijk probleem/opgave	<p>Amsterdam heeft de ambitie om bodemdaling tegen te gaan en de biodiversiteit te vergroten. Door bodemdaling droogt het veen uit, waardoor de bodem daalt en er wordt meer CO₂ uitgestoten. Lisdodde teelt is mogelijk een manier om de CO₂-uitstoot te verminderen en de bodem te beschermen. Daarnaast kan lisdodde gebruikt worden als duurzaam bouw materiaal en een bijdrage leveren aan de circulaire economie.</p> <p>Het waterpeil van de polder Burkmeer wordt verhoogd tot net boven het maaiveld in de winter. Hierdoor ontstaat er een nat gebied van 26 hectare groot. De randen van het gebied blijven boven water en worden licht vernat (ca 26 ha), er is ook ca 28 ha gewoon veenweidegebied waar alleen het beheer veranderd. Jaarlijks zal er steeds een stukje van de plas met lisdodde worden beplant. In de zomer mag het peil uitzakken maar er kan als het voor de doelstellingen nodig is ook water worden ingelaten. De lisdodde wordt één of tweemaal per jaar geoogst. Ganzen houden van lisdodde. In het eerste en misschien het tweede jaar na aanplant moeten ganzen worden weggejaagd door bijvoorbeeld het gebruik van linten of laser. Anders kunnen de planten niet goed groeien en geoogst worden.</p>
Welke onderzoeksvraag wordt beantwoord	<ul style="list-style-type: none"> • Is er een businesscase te ontwikkelen voor de teelt van Lisdodde? • Kan lisdodde groeien bij een peilbeheer dat water conserverend is? • Facultatief, als het een meetlocatie van NOVB wordt; hoe optimaliseren we het waterbeheer rekening houdend met de groei van Lisdodde, tegengaan van uitstoot van broeikasgassen, conserverend waterbeheer en ontwikkeling van biodiversiteit? • Wat vindt de omgeving van grootschalige lisdodde teelt?
Wat is de doelstelling van het project	<p>Het genereren van een grote hoeveelheid Lisdodde om voorwaarden te scheppen om lisdodde op semi industriële wijze te verwerken en daarmee te bezien of op deze wijze de omgeving van de stad nieuwe circulaire en biobased producten kan produceren. Tegengaan van bodemdaling en bevorderen van biodiversiteit, schoonmaken van een vermestte bodem, optimaliseren van conserverend waterbeheer.</p>
Beoogde resultaten / producten	<ul style="list-style-type: none"> • Gedurende 5 jaar de grootschalige kweek en oogst van lisdodde op gang krijgen met een gelimiteerde overheidsbijdrage (2025). • Bijdrage aan de voorwaarde van een gegarandeerde en omvangrijke stroom product om Lisdodde op grotere schaal te verwerken. • Kennisvergaring over het gewenste waterpeilbeheer bij de teelt van Lisdodde. • Kennisvergaring over de ervaren landschappelijke gevolgen van Lisdodde teelt. • Kennisvergaring over invloed van lisdodde teelt op de waterkwaliteit. • Toename van de biodiversiteit. • Creëren van een casus voor fieldlabs, door anderen geïnitieerd op het gebied van landbouwtransitie, gebruik van veengronden, ontwikkeling van biodiversiteit; impact op gemeenschappen; samenwerking van overheden en stakeholders etc. • Experimenten van toepassing van Lisdodde in de bouwpraktijk binnen Amsterdam.
Tussentijdse resultaten	<p>In het voorjaar van 2021 zijn 0-metingen verricht, onder andere aan de uitstoot van broeikasgassen. CO₂ uitstoot was volgens verwachting, methaanuitstoot was veel minder dan verwacht.</p> <p>Er zijn 9 peilbuizen in geplaatst die meten vanaf 30 april 2021. Zie www.ellitrack.nl (gebruikersnaam: EdBuijs en wachtwoord: Burkme&r). De bodem is relatief goed doorlatend en kwel speelt een duidelijke rol in het grondwater.</p> <p>In 2021 is 1 ha ingericht. Er is een peilvak gemaakt met reguleer peil met dijkes die van weggeschoven zode zijn gemaakt. Opvallend is dat de zode die is ontbloot geen leven lijkt te bevatten. Vogels die ongewervelden eten foerageren niet in het geïnundeerde gebied. Er zijn ook geen wormen waargenomen. De zode is erg stevig. De aangeplante lisdodde is door ganzen gepreëdeerd ondanks de</p>

	<p>beschermende maatregelen (onplezierig waterpeil voor ganzen en schapengaas). Er is een tweede kleinschaligere aanplant geweest met meer bescherming.</p> <p>De proef met gebruik van Lisdodde-mycelium plaat met de techniek warmbouwen in de Speersstraat is mislukt door een te complexe opzet. De mycelium plaat was bovendien lastig in te bouwen door onregelmatige vorm.</p>
Doelgroep	Onderzoekers, beleidsmakers, bestuurders, bouwers
Deelnemers	Gemeente Amsterdam; IBP vitaal platte land Laag Holland;
Contactpersoon + contactgegevens	Ed Buijs - E.Buijs@amsterdam.nl
Status	In uitvoering
Links	https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/pilot-lisdoddeteelt-burkmeer/
Looptijd	Mei 2021 – 2026 met uitzicht op verlenging tot 2031.
Locatie	Burkmeer
Samenhang andere projecten	Innovatieprogramma Veen, Better Wetter, Marickenland. De proef van waternet in Ankeveen; Interbestuurlijke programma Vitaal platte land; integrale aanpak gebiedsprocessen Laag Holland; NOVB (in voorbereiding); Fieldlab programmas van Radboud en VU (in voorbereiding). Onderzoeksprogramma Pandorra (in voorbereiding, Radboud universiteit en gem. Amsterdam), sanering Volgermeer; Floriade Almere; Het Europese project RUMORE gericht op stad-land samenwerking. Amsterdam circulair; Proef warmbouwen in de Speerstraat (binnenkort geëvalueerd).
Peildatum	30 november 2021